

Ministerstvo financií SR
Sekcia rozpočtovej politiky
Odbor rozpočtovej regulácie
Oddelenie rozpočtovej regulácie
a analýz financovania územnej samosprávy

Hospodárenie obcí a vyšších územných celkov za rok 2020

Hodnotenie rozpočtového hospodárenia obcí a VÚC vychádza z ich finančných výkazov o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách t. j. FIN 1-12 k 31.12.2020. Tieto finančné výkazy za rok 2020 nepredložilo 25 obcí, ktorých výsledky hospodárenia nie sú zahrnuté do celkového hodnotenia. Keďže hospodárenie počas roka 2020 výrazne ovplyvňovala pandémie spôsobená ochorením COVID-19, s účinnosťou od 4. 4. 2020 bol prijatý zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, ktorý upravuje opatrenia v oblastiach, ktoré sú v pôsobnosti Ministerstva financií Slovenskej republiky a ktorých cieľom je zmiernenie negatívnych následkov pandémie, ktorá vznikla z dôvodu ochorenia COVID-19.

Medzi uvedené opatrenia vo vzťahu k územnej samospráve patrí uvoľnenie regulácie hospodárenia v rozpočtovom provizóriu (obec alebo vyšší územný celok počas obdobia pandémie uhrádza výdavky bez obmedzení mesačného limitu výdavkov a poskytovania dotácií ustanovených osobitným predpisom), použitia prostriedkov rezervného fondu, kapitálových príjmov a návratných zdrojov financovania (obec alebo vyšší územný celok môže počas obdobia pandémie až do 31. decembra 2021 na základe rozhodnutia zastupiteľstva tieto prostriedky použiť na úhradu bežných výdavkov), hospodárenia v ozdravnom režime alebo v nútenej správe (počas obdobia pandémie môže nad rámec schváleného ozdravného rozpočtu alebo krízového rozpočtu použiť finančné prostriedky na úhradu výdavkov vyvolaných negatívnymi následkami pandémie) a pri prijímaní rozpočtových opatrení v roku 2020.

1. Obce

V roku 2020 zabezpečovali obce financovanie samosprávnych kompetencií predovšetkým z vlastných daňových a nedaňových príjmov. Z dotácií zo štátneho rozpočtu z príslušných kapitol štátneho rozpočtu (ďalej len „kapitola“) boli financované kompetencie preneseného výkonu štátnej správy a ďalšie úlohy spojené s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ako aj realizáciou projektov spolufinancovaných z prostriedkov Európskej únie.

V bežných rozpočtoch obcí schválených mestskými a obecnými zastupiteľstvami sa očakávali príjmy v sume 4 639 086 tis. eur, výdavky 4 419 366 tis. eur a prebytok 219 720 tis. eur. Počas roka 2020 boli príjmy bežného rozpočtu upravené na sumu 4 847 749 tis. eur, výdavky 4 706 068 tis. eur a prebytok v sume 141 681 tis. eur. Skutočné bežné príjmy dosiahli sumu 4 880 639 tis. eur a výdavky 4 400 562 tis. eur, prebytok bol 480 077 tis. eur.

V schválených kapitálových rozpočtoch sa očakávali príjmy v sume 614 763 tis. eur, výdavky 1 158 831 tis. eur a schodok 544 068 tis. eur. Zmenami počas roka bol upravený rozpočet kapitálových príjmov na sumu 651 016 tis. eur, výdavkov 1 309 448 tis. eur a schodok vo výške 658 432 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté kapitálové príjmy v sume 462 828 tis. eur, výdavky 779 020 tis. eur, schodok 316 192 tis. eur.

Súčasťou rozpočtov obcí sú aj finančné operácie, v rámci ktorých obce predpokladali v schválených rozpočtoch v príjmovej časti získať 550 686 tis. eur, výdavkové finančné operácie sa očakávali v sume 215 591 tis. eur a prebytok 335 095 tis. eur. Zmenou v priebehu roka 2020 boli upravené príjmové finančné operácie na sumu 881 919 tis. eur, výdavkové finančné operácie 260 334 tis. eur a prebytok 621 585 tis. eur. Skutočné príjmové finančné operácie boli dosiahnuté v sume 648 712 tis. eur, výdavkové v sume 238 356 tis. eur, prebytok finančných operácií bol 410 357 tis. eur.

V súvislosti s predpokladaným negatívnym vývojom hospodárenia obcí v roku 2020 ovplyvneným predovšetkým pandémiou ochorenia COVID-19 vláda Slovenskej republiky kompenzovala obciam výpadok výnosu z dane z príjmov fyzických osôb vo forme bezúročnej návratnej finančnej výpomoci zo štátnych finančných aktív v celkovej výške 99 845 tis. eur.

Celkové príjmy rozpočtov obcí sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 5 804 535 tis. eur, v upravených rozpočtoch vo výške 6 380 683 tis. eur, v skutočnosti dosiahli 5 992 179 tis. eur. Výdavky sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 5 793 787 tis. eur, v upravených rozpočtoch 6 275 850 tis. eur a v skutočnosti sa realizovali vo výške 5 417 938 tis. eur. V porovnaní s rokom 2019 skutočne dosiahnuté celkové príjmy obcí za rok 2020 vzrástli o 302 439 tis. eur (o 5,32 %) a celkové výdavky o 139 488 tis. eur (o 2,64 %). Rast celkových príjmov súvisí s medziročným nárastom daňových príjmov o 50 282 tis. eur (o 1,80 %), grantov a transferov o 246 110 tis. eur (o 13,99 %) a príjmových finančných operácií o 92 008 tis. eur (o 16,53 %), pričom klesli nedaňové príjmy o 85 961 tis. eur (o 14,77 %). Vo výdavkovej časti rozpočtu obcí došlo v porovnaní s rokom 2019 k zvýšeniu bežných výdavkov o 206 622 tis. eur (o 4,93 %), v kapitálových výdavkoch došlo k poklesu o 78 843 tis. eur (o 9,19 %) a výdavkové finančné operácie boli oproti roku 2019 vyššie o 11 709 tis. eur (o 5,17 %).

Obce vo svojich schválených rozpočtoch na rok 2020 predpokladali v rámci rozpočtového hospodárenia účtovný prebytok vo výške 10 748 tis. eur, po vylúčení finančných operácií predpokladali schodok vo výške 324 348 tis. eur. V upravených rozpočtoch predpokladali obce účtovný prebytok vo výške 104 834 tis. eur, vylúčením finančných operácií predpokladali schodok vo výške 516 751 tis. eur.

Hospodárenie obcí za rok 2020 skončilo účtovným prebytkom 574 242 tis. eur. Po vylúčení príjmových a výdavkových finančných operácií predstavujú príjmy 5 343 467 tis. eur a výdavky 5 179 583 tis. eur. Rozpočtové hospodárenie obcí po vylúčení finančných operácií skončilo s prebytkom 163 884 tis. eur. Po započítaní zmien stavu záväzkov s negatívnym vplyvom 27 736 tis. eur, pohľadávok s pozitívnym vplyvom 7 136 tis. eur, časového rozlíšenia úrokov a ostatných úprav s negatívnym vplyvom 2 611 tis. eur skončilo rozpočtové hospodárenie obcí v metodike ESA 2010 s prebytkom vo výške 140 673 tis. eur. V porovnaní s rokom 2019, keď rozpočtové hospodárenie obcí v metodike ESA 2010 skončilo po revidovanej jarnej notifikácii s prebytkom vo výške 55 868 tis. eur, v roku 2020 došlo k zlepšeniu hospodárenia o 84 805 tis. eur.

1.1.Vzt'ahy štátu a rozpočtov obcí¹

V roku 2020 bolo do rozpočtov obcí poskytnutých celkovo 1 756 998 tis. eur vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov, čo je za ostatné tri roky najvyššia suma. Bežné granty a transfery tvorili sumu 1 431 724 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 325 274 tis. eur. V porovnaní so skutočnosťou 2019 je to v úhrne za všetky zdroje výdavkov (vrátane EÚ a mimorozpočtových zdrojov) viac o 251 362 tis. eur, zo zdroja 111 (štátny rozpočet) o 227 582 tis. eur viac.

Granty a transfery zo zdroja 111 boli poskytnuté v sume 1 418 916 tis. eur. Z toho bežné granty a transfery tvorili čiastku 1 367 998 tis. eur a kapitálové granty a transfery sumu 50 918 tis. eur. Na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy bolo poskytnutých 1 143 357 tis. eur (2019: 1 008 541 tis. eur) len v rámci bežných transferov, a to v kapitole Ministerstva vnútra SR 1 122 863 tis. eur (2019: 1 000 033 tis. eur), Štatistického úradu SR suma 11 136 tis. eur a Ministerstva dopravy a výstavby SR suma 9 358 tis. eur (2019: 8 508 tis. eur).

¹ Zdroj: Štátny záverečný účet SR za rok 2020

Súhrnný prehľad grantov a transferov poskytnutých obciam podľa funkčnej klasifikácie poskytuje nasledovná tabuľka:

Granty a transfery poskytnuté obciam podľa oddielov funkčnej klasifikácie							v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel		
	2018	2019	2020	2020	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %	
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4/3	
Vzdelávanie	900 572	1 020 641	1 005 190	1 147 803	1 105 188	142 613	14,2	
Ekonomická oblasť	104 412	111 897	10 019	235 586	81 773	225 567	2 251,4	
Sociálne zabezpečenie	65 524	122 471	67 984	157 051	139 578	89 067	131,0	
Ochrana životného prostredia	130 150	108 786	0	92 425	0	92 425	x	
Všeobecné verejné služby	33 000	50 530	22 227	65 096	59 216	42 869	192,9	
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	13 593	19 204	15 380	27 997	20 133	12 617	82,0	
Bývanie a občianska vybavenosť	62 653	66 384	2 700	17 982	0	15 282	566,0	
Verejný poriadok a bezpečnosť	35 615	5 700	565	13 058	13 028	12 493	2 211,2	
Zdravotníctvo	20	23	0	0	0	0	x	
Spolu	1 345 539	1 505 636	1 124 065	1 756 998	1 418 916	632 933	56,3	

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Najväčšie nárasty medzi schváleným rozpočtom a skutočnosťou boli zaznamenané v ekonomickej oblasti o 225 567 tis. eur, z toho u Ministerstva pôdohospodárstva SR o 69 587 tis. eur, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR o 59 440 tis. eur a Ministerstva dopravy a výstavby SR o 55 223 tis. eur. Vo vzdelávaní bol rozdiel 142 613 tis. eur, z toho u Ministerstva vnútra 126 738 tis. eur, v ochrane životného prostredia o 92 425 tis. eur, z toho u Ministerstva životného prostredia SR 91 602 tis. eur.

Do rozpočtov obcí boli poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Granty a transfery poskytnuté obciam podľa kapitol ŠR							v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel		
	2018	2019	2020	2020	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %	
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4/3	
Ministerstvo vnútra SR	951 259	1 046 728	1 026 460	1 198 579	1 160 086	172 119	16,8	
Ministerstvo práce, soc.vecí a rodiny SR	65 546	122 504	67 982	216 089	198 920	148 107	217,9	
Ministerstvo životného prostredia SR	128 816	107 992	0	94 512	0	94 512	x	
Ministerstvo pôdohospod. a rozvoja vidieka SR	44 670	84 458	0	69 587	0	69 587	x	
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	71 312	42 513	10 019	68 566	22 048	58 547	584,4	
Ministerstvo investícií, reg.rozvoja a infor.SR	x	5 187	0	42 214	4 334	42 214	x	
Všeobecná pokladničná správa	42 742	54 451	18 080	29 831	16 837	11 751	65,0	
Ministerstvo školstva, vedy, výsk. a športu SR	16 759	24 464	924	16 266	640	15 342	1 660,4	
Štatistický úrad SR	x	x	0	11 136	11 136	11 136	x	
Ministerstvo hospodárstva SR	5 157	2 389	0	4 905	381	4 905	x	
Ministerstvo kultúry SR	6 422	2 162	0	4 091	4 091	4 091	x	
Úrad vlády SR	12 836	12 679	600	1 001	443	401	x	
Ministerstvo financií SR	0	86	0	221	0	221	x	
Ministerstvo zdravotníctva SR	20	23	x	x	x	x	x	
Spolu	1 345 539	1 505 636	1 124 065	1 756 998	1 418 916	632 933	56,3	

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Okrem kapitol, prostredníctvom ktorých sa každoročne financujú kompetencie preneseného výkonu štátnej správy (najmä Ministerstvo vnútra SR) sa u väčšiny kapitol štátneho rozpočtu schvaľoval rozpočet nulový alebo veľmi nízky oproti dosiahnutej skutočnosti. Je to z dôvodu, že schválený rozpočet prípadne rozpis uvoľnených zdrojov z minulých rokov sa nerozpisuje na konkrétne položky rozpočtu a presun prostriedkov na základe reálne predložených žiadostí o platbu sa zohľadňuje až v upravenom rozpočte. Uvedené malo za následok zvýšenie rozpočtu oproti schválenému rozpočtu väčšinou v celkovej sume skutočného čerpania.

Prehľad o poskytnutých kapitálových grantoch a transferoch podľa kapitol:

Kapitálové granty a transfery poskytnuté obciam podľa kapitol ŠR							v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel		
	2018	2019	2020	2020	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %	
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4/3	
Ministerstvo životného prostredia SR	125 965	95 490	0	92 159	0	92 159	x	
Ministerstvo pôdohospod. a rozvoja vidieka SR	44 046	83 197	0	68 784	0	68 784	x	
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	62 704	33 304	0	58 586	12 109	58 586	x	
Ministerstvo investícií, reg. rozvoja a infor.SR	0	4 829	0	40 892	3 786	40 892	x	
Všeobecná pokladničná správa	39 115	50 120	18 080	29 539	16 546	11 459	63,4	
Ministerstvo vnútra SR	51 361	23 650	0	26 758	15 151	26 758	x	
Ministerstvo hospodárstva SR	5 157	2 389	0	4 524	0	4 524	x	
Ministerstvo kultúry SR	4 425	553	0	2 532	2 532	2 532	x	
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	7 452	2 309	100	627	623	527	527,0	
Úrad vlády SR	10 904	9 550	0	558	0	558	x	
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	164	194	0	171	171	171	x	
Ministerstvo financií SR	0	86	0	144	0	144	x	
Spolu	351 293	305 671	18 180	325 274	50 918	307 094	1 689,2	

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Na celkovom objeme poskytnutých grantov a transferov obciam sa najväčšou sumou každoročne podieľa Ministerstvo vnútra SR. V roku 2020 vynaložilo 1 198 579 tis. eur, čo je oproti schválenému rozpočtu viac o 172 119 tis. eur. Z celkovej sumy bolo v rámci bežných výdavkov vynaložených 1 122 863 tis. eur na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva najmä v rámci programu Výchova a vzdelávanie mládeže (1 105 438 tis. eur) na úhradu nákladov na poskytovanie výchovy, na vzdelávacie poukazy, na asistentov učiteľa, na úhradu nákladov na odstránenie havarijných stavov budov, na dopravné, na príspevok pre materské školy, na lyžiarske kurzy a iné. Na matričnú činnosť sa použila čiastka 9 075 tis. eur podľa zákona č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov a podľa Výnosu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 207-2005/04291 z 3. novembra 2005 o rozsahu a podmienkach poskytovania dotácií na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku matrik v znení neskorších predpisov. Na zabezpečenie priebehu voľby do Národnej rady Slovenskej republiky sa použila suma 5 859 tis. eur a na register obyvateľstva suma 1 799 tis. eur.

Suma vo výške 48 958 tis. eur bola vynaložená rámci bežných výdavkov na úhradu nákladov mimo preneseného výkonu štátnej správy, z toho zo zdroja štátny rozpočet 22 072 tis. eur. Z tejto sumy bolo 17 112 tis. eur poskytnutých obciam na úhradu výdavkov počas mimoriadnej situácie v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa z dôvodu pandémie koronavírusu v územnej pôsobnosti okresných úradov. Ďalšia suma 3 883 tis. eur sa vynaložila na mimoriadne udalosti (záchranné práce

počas mimoriadnej udalosti, povodňové zabezpečovacie a záchranné práce), čiastka 1 075 tis. eur na zabezpečenie starostlivosti o vojnové hroby.

Čiastka 14 614 tis. eur bola poskytnutá obciam, ktoré sú evidované v Atlase rómskych komunít v rámci prioritnej osi Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít. Zo zdroja Európsky sociálny fond boli poskytnuté prostriedky vo výške 8 845 tis. eur najmä v rámci programu Integrácia marginalizovaných komunít.

Kapitálové prostriedky boli poskytnuté obciam v čiastke 26 758 tis. eur, z toho suma 11 819 tis. eur na podporu zvýšenia ochrany pred požiarimi prostredníctvom výstavby, rekonštrukcie a modernizácie stavieb, nadobudnutie budov na účel hasičských staníc a hasičských zbrojníc. Na technickú vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít sa vynaložilo 11 577 tis. eur, na riešenie havarijných stavov budov, rekonštrukcie plynových kotolní, budov, vnútorných priestorov, objektov a sociálnych zariadení sa poskytla suma 3 198 tis. eur.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR poskytlo v podobe grantov a transferov pre obce celkovú sumu 216 089 tis. eur. Z toho čiastka 72 987 tis. eur predstavovala úhradu dotácií na stravu podľa novely zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti MPSVR SR pre všetky deti posledného ročníka materských škôl a pre deti, ktoré navštevovali základnú školu. Nakoľko v schválenom rozpočte 2020 nebola zohľadnená novela zákona č. 544/2010 Z. z., ktorou sa poskytujú dotácie na zabezpečenie stravovacích návykov detí, ktoré navštevujú MŠ a ZŠ, finančné prostriedky boli poskytnuté v roku 2020 dvomi rozpočtovými opatreniami.

Ďalšia čiastka 57 832 tis. eur tvorila príspevok mestám a obciam na spolufinancovanie sociálnych služieb pre zariadenia sociálnych služieb (najmä zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby, denné stacionáre, domovy sociálnych služieb, útulky a iné). Suma 17 169 tis. eur bola poskytnutá na národné projekty Operačného programu Ľudské zdroje. Ďalšia dotácia v objeme 7 136 tis. eur sa poukázala obciam a právnickým osobám ňou zriadených, v súlade so zákonom č. 544/2010 Z. z. a Nariadením vlády SR č. 103/2020 Z. z. v znení neskorších nariadení vlády SR o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti MPSVR SR v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 (odmeny zamestnancom v 1. línii za sociálne služby a sociálnu kuratelu, výživové doplnky).

Z kapitoly Ministerstva životného prostredia SR smerovala obciam suma 94 512 tis. eur, z toho kapitálové výdavky v čiastke 92 159 tis. eur a bežné výdavky 2 353 tis. eur. Kapitálové výdavky boli v celom objeme poskytnuté v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia. Najväčší príjemcovia finančných prostriedkov boli obec Dvory nad Žitavou (4 347 tis. eur na dobudovanie kanalizácie a intenzifikácie čističky odpadových vôd), obec Pohronská Polhora (3 004 tis. eur na kanalizáciu), obec Tekovské Lužany (2 651 tis. eur na kanalizáciu a čističku odpadových vôd) a ďalšie obce. Kapitálové výdavky boli použité najmä na zníženie energetickej náročnosti budov, vybudovanie zberných dvorov, dobudovanie kanalizácie a čističiek odpadových vôd, rekonštrukcie kotolní a iné. Z bežných výdavkov bola čiastka 2 251 tis. eur taktiež poskytnutá v rámci Operačného programu

Kvalita životného prostredia (napr. na účely riešenia biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, na obstaranie záhradných kompostérov).

Z rozpočtovej kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR boli poskytnuté obciam celkové prostriedky v sume 69 587 tis. eur, z toho kapitálové transfery v celkovej sume 68 784 tis. eur. Čerpanie sa týkalo výlučne poskytnutia prostriedkov EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu z poľnohospodárskych fondov a z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka 2014-2020 bola poskytnutá celková čiastka 35 275 tis. eur. Prostriedky čerpali obce najmä na prestavby, rekonštrukcie a modernizácie domov smútku vrátane ich okolia a výstavbu nových, ďalej na investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – odstraňovanie divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu, nákup prídavných zariadení na komunálnu techniku na čistenie, údržbu zelene a zimnú údržbu miestnych komunikácií a chodníkov a investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov). Pre ďalších prijímateľov boli poskytnuté finančné prostriedky na výstavbu, rekonštrukciu, modernizáciu, dostavbu kanalizácie, vodovodu alebo čistiarne odpadových vôd, odvodňovacích kanálov, prehĺbovanie existujúcich obecných studní, zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

Z Európskeho fondu regionálneho rozvoja 2014-2020 boli vyplatené nenávratné finančné príspevky v celkovom objeme 33 509 tis. eur. Z tohto objemu boli prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu 2014-2020 poskytnuté prostriedky v sume 31 686 tis. eur (z toho najmä v rámci prioritnej osi Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám čiastka 19 685 tis. eur, prioritnej osi Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch čiastka 7 180 tis. eur, prioritnej osi Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie čiastka 4 815 tis. eur). Prostredníctvom Operačného programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovensko – Česká republika 2014-2020 boli poskytnuté nenávratné finančné príspevky v sume 1 390 tis. eur najmä v rámci prioritnej osi Kvalitné životné prostredie.

V kapitole Ministerstva dopravy a výstavby SR bolo vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov pre obce poukázaných 68 566 tis. eur. Z kapitálových výdavkov bolo 43 102 tis. eur vynaložených na modernizáciu električkových tratí Dúbravsko-Karloveskej radiály v Bratislave, suma 12 109 tis. eur na rozvoj cyklistickej dopravy a cykloturistiky a 3 374 tis. eur na výstavbu a obnovu bytového fondu (dotácie na obstaranie nájomných bytov a obstaranie ich technickej vybavenosti).

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR poskytlo obciam celkovú sumu 42 214 tis. eur, z toho v rámci kapitálových výdavkov čiastku 40 892 tis. eur. Z nej suma 18 159 tis. eur bola poskytnutá v rámci programu Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám, 8 726 tis. eur predstavovali regionálne príspevky pre najmenej rozvinuté okresy v zmysle zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov v znení neskorších predpisov. Čiastka

6 382 tis. eur sa poskytla na ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity a suma 6 253 tis. eur na zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie.

Z kapitoly Všeobecná pokladničná správa boli obciam poskytnuté dotácie v celkovej čiastke 29 831 tis. eur v súlade so zákonom o štátnom rozpočte a podľa výnosu² Ministerstva financií Slovenskej republiky na základe uznesení vlády Slovenskej republiky, predovšetkým na usporiadanie významných výročí v roku 2020 a na športovú infraštruktúru. Dotácie na individuálne potreby obcí neboli v roku 2020 poskytnuté.

Zákonom o štátnom rozpočte bola poskytnutá čiastka 5 380 tis. eur na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok. Na základe uznesenia vlády SR č. 574/2019 boli poukázané prostriedky 10 000 tis. eur na riešenie aktuálnych potrieb mesta Bratislava ako hlavného mesta Slovenskej republiky. Ďalšie prostriedky boli poukázané pre potreby okresu Stará Ľubovňa (2 102 tis. eur), na organizačné a finančné zabezpečenie podujatí k 75. výročiu ukončenia druhej svetovej vojny (1 443 tis. eur) a ďalšie.

Z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR bola obciam poskytnutá celková čiastka 16 266 tis. eur, z toho bežné prostriedky v sume 15 640 tis. eur. Najväčšia čiastka 15 623 tis. eur bola poskytnutá obciam a základným školám v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí z prostriedkov EÚ a spolufinancovania v rámci výziev „V základnej škole úspešnejší s horizontálnymi princípmi ako investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania a podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe“ a taktiež „Čitateľská, matematická a prírodovedná gramotnosť v základnej škole s horizontálnymi princípmi ako investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania“. Štatistický úrad SR poskytol obciam celkovú sumu 11 136 tis. eur formou bežných výdavkov na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v rámci 1. etapy sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021, a to na sčítanie domov a bytov, ktoré sa uskutočnilo v roku 2020.

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov bolo 70,0 % z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb príjmom rozpočtov obcí, rovnako ako aj v roku 2019. Skutočný (hotovostný) prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí bol vykonaný vo výške 2 202 356 tis. eur vrátane zúčtovania za predchádzajúci rok (2019: 2 217 254 tis. eur).

² Výnos z 9. decembra 2005 č. 26825/2005 – 441 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva financií Slovenskej republiky

1.2. Príjmy rozpočtov obcí

a) Príjmy bežného rozpočtu

Schválený rozpočet príjmov bežného rozpočtu na rok 2020 bol vo výške 4 639 086 tis. eur, počas roka bol obecnými zastupiteľstvami upravený na sumu 4 847 749 tis. eur. V skutočnosti dosiahli obce príjmy bežného rozpočtu vo výške 4 880 639 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 100,68 %). V porovnaní s rokom 2019 narástli príjmy bežného rozpočtu o 205 512 tis. eur (o 4,4 %). Skutočné príjmy bežného rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie v roku 2020 boli nasledovné:

Celkové daňové príjmy vrátane sankcií vykázali obce vo výške 2 841 624 tis. eur, z toho vykázaný podiel na dani z príjmov fyzických osôb vrátane sankcií tvoril sumu 2 187 826 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 102,09 %). Z miestnych daní a poplatkov sa na plnení daňových príjmov podieľali - daň z nehnuteľností vo výške 427 774 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 101,08 %), dane na tovary a služby a iné dane 226 017 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 100,61 %). Rozpočtový zámer celkových daňových príjmov k upravenému rozpočtu sa splnil na 101,82 %. V porovnaní so skutočnosťou roku 2019 bol zaznamenaný nárast v daňových príjmoch o 50 282 tis. eur (o 1,8 %), v tom daň z príjmov fyzických osôb vrátane sankcií poklesla z dôvodu pandémie o 28 369 tis. eur (o 1,28 %), daň z nehnuteľností vzrástla o 62 952 tis. eur (o 17,26 %) a daň za špecifické služby vzrástla o 15 881 tis. eur (o 7,57 %).

Nedaňové príjmy bežného rozpočtu obce vykázali v sume 447 928 tis. eur, čím sa rozpočtový zámer k upravenému rozpočtu splnil na 97,48 %. Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku boli k upravenému rozpočtu splnené na 97,65 % (skutočnosť 159 273 tis. eur), z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb na 92,23 % (skutočnosť 228 237 tis. eur), príjmy z úrokov z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomoci, vkladov a ážio 75,71 % (skutočnosť 997 tis. eur) a iné nedaňové príjmy 124,70 % (skutočnosť 59 422 tis. eur). Oproti predchádzajúcemu roku 2019 u bežných nedaňových príjmov došlo z dôvodu pandémie k poklesu o 78 556 tis. eur (o 14,92 %).

Z celkových prijatých bežných grantov a transferov 1 591 087 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 99,61 %) pripadá 1 586 175 na tuzemské bežné granty a transfery a 4 911 tis. eur na zahraničné bežné granty a transfery. Oproti skutočnosti roku 2019 došlo k nárastu bežných grantov a transferov o 233 786 tis. eur (o 17,22 %), najmä z dôvodu nárastu transferov v rámci verejnej správy o 236 992 tis. eur (o 17,75 %), v tom prenesený výkon štátnej správy o 120 297 tis. eur (o 14,08 %).

b) Príjmy kapitálového rozpočtu

Rozpočet kapitálových príjmov bol schválený obecnými zastupiteľstvami na rok 2020 vo výške 614 763 tis. eur, počas roka bol upravený na sumu 651 016 tis. eur, v skutočnosti boli dosiahnuté kapitálové príjmy vo výške 462 828 tis. eur (z toho nedaňové kapitálové príjmy dosiahli

sumu 48 134 tis. eur a celkové kapitálové granty a transfery sumu 414 693 tis. eur), čo predstavuje plnenie na 71,09 % upraveného rozpočtu. Oproti roku 2019 došlo k nárastu kapitálových príjmov celkom o 4 920 tis. eur (o 1,07 %), kde poklesli nedaňové kapitálové príjmy o 7 405 tis. eur (o 13,33 %), tuzemské kapitálové granty a transfery vzrástli o 14 075 tis. eur (o 3,61 %) a zahraničné kapitálové granty poklesli o 1 751 tis. eur (o 14,45 %).

1.3. Výdavky rozpočtov obcí

a) Výdavky bežného rozpočtu

Výdavky bežného rozpočtu obcí boli schválené vo výške 4 419 366 tis. eur a počas roka došlo k ich úprave na sumu 4 706 068 tis. eur. V skutočnosti boli vynaložené výdavky bežného rozpočtu vo výške 4 400 562 tis. eur, čo je plnenie na 93,51 % k upravenému rozpočtu. Oproti roku 2019 došlo k nárastu bežných výdavkov o 206 622 tis. eur (o 4,93 %).

Z celkových výdavkov bežného rozpočtu vynaložili obce v roku 2020 na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné vyrovnania 1 822 673 tis. eur (plnenie na 97,16 % upraveného rozpočtu) a na poistné a príspevok do poisťovní 639 144 tis. eur (plnenie na 96,54 % upraveného rozpočtu). Osobné výdavky zamestnancov obcí a ich rozpočtových organizácií (mzdy a odvody) tvorili 55,94 % výdavkov bežného rozpočtu obcí. Oproti roku 2019 došlo u osobných výdavkov k nárastu o 193 980 tis. eur (o 8,55 %).

Na tovary a služby smerovalo 1 297 468 tis. eur, čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu na 86,45 %, a to na cestovné náhrady 2 881 tis. eur (58,94 %), na poplatky za energie, vodu a komunikácie 226 448 tis. eur (90,76 %), na materiál 273 698 tis. eur (79,61 %), dopravné 20 865 tis. eur (83,24 %), rutinnú a štandardnú údržbu 199 020 tis. eur (81,97 %), nájomné 10 219 tis. eur (84,83 %) a ostatné služby 564 336 tis. eur (90,62 %). V porovnaní s rokom 2019 došlo k poklesu výdavkov na tovary a služby o 17 671 tis. eur (o 1,34 %).

Výdavky na bežné transfery dosiahli 625 752 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 96,31 %). Z uvedenej sumy boli transfery v rámci verejnej správy 361 112 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 98,25 %), 199 968 tis. eur (92,56 %) predstavovali bežné transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, 63 389 tis. eur (97,78 %) tvorili transfery nefinančným subjektom nezaradeným vo verejnej správe v registri organizácií vedených ŠÚ SR a bežné transfery do zahraničia boli 1 276 tis. eur (95,36 %). Oproti roku 2019 došlo k nárastu bežných transferov o 31 514 tis. eur (o 5,3 %).

Na splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi, pôžičkami a návratnými finančnými výpomocami obce použili 15 524 tis. eur (88,39 % z upraveného rozpočtu), z toho na splácanie úrokov v tuzemsku 14 950 tis. eur (88,63 %), do zahraničia 126 tis. eur (60,23 %) a na ostatné platby

súvisiace s úverom, pôžičkou a návratnou finančnou výpomocou 448 tis. eur (92,08 %). Oproti roku 2019 došlo k poklesu výdavkov v tejto položke o 1 201 tis. eur (o 7,18 %).

Prebytok schváleného bežného rozpočtu obcí predstavoval sumu 219 720 tis. eur, prebytok upraveného rozpočtu 141 681 tis. eur, pričom v skutočnosti hospodárenie bežného rozpočtu obcí skončilo s prebytkom vo výške 480 077 tis. eur. Oproti roku 2019 (481 188 tis. eur) došlo k poklesu prebytku bežného rozpočtu o 1 111 tis. eur (o 0,23 %).

b) Výdavky kapitálového rozpočtu

Výdavky kapitálového rozpočtu boli schválené vo výške 1 158 831 tis. eur a počas roka došlo k ich úprave na sumu 1 309 448 tis. eur. V skutočnosti boli vynaložené výdavky kapitálového rozpočtu vo výške 779 020 tis. eur, čo je plnenie na 59,49 % k upravenému rozpočtu. Oproti roku 2019 došlo k poklesu týchto výdavkov o 78 843 tis. eur (o 9,19 %). Z realizovaných kapitálových výdavkov smerovalo 748 764 tis. eur (59,08 % z upraveného rozpočtu) na obstarávanie kapitálových aktív, čo predstavuje 96,12 % z celkových kapitálových výdavkov a na kapitálové transfery sa vynaložilo 30 257 tis. eur (71,79 %), t. j. 3,88 % z celkových kapitálových výdavkov.

Výdavky na obstarávanie kapitálových aktív oproti roku 2019 klesli o 75 199 tis. eur (o 9,13 %). V rámci výdavkov na obstarávanie kapitálových aktív obce vynaložili na realizáciu nových stavieb a technického zhodnotenia existujúcich objektov takmer 79,17 % celkových výdavkov na kapitálové aktíva, t. j. 592 789 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 57,55 %), pričom oproti roku 2019 tieto výdavky klesli o 66 170 tis. eur (o 10,04 %). Na nákup pozemkov a nehmotných aktív sa vynaložilo 23 035 tis. eur (plnenie upraveného rozpočtu na 64,41 %), na nákup budov a objektov, strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia a dopravných prostriedkov 97 548 tis. eur (71,52 %), na prípravnú a projektovú dokumentáciu 27 340 tis. eur (51,59 %) a na rekonštrukciu a modernizáciu strojov a zariadení a ostatné kapitálové výdavky 8 050 tis. eur (66,56 %).

Kapitálové transfery boli okrem iného použité na kapitálové transfery subjektom v rámci verejnej správy, a to v sume 25 783 tis. eur (plnenie na 69,52 %), z toho príspevkovým organizáciám smerovalo 10 705 tis. eur (plnenie na 57,94 %) . Ďalej kapitálové transfery smerovali jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám (742 tis. eur, plnenie na 87,68 %), nefinančným subjektom nezarađeným vo verejnej správe (3 326 tis. eur, plnenie na 82,65 %). V kapitálových transferoch oproti roku 2019 došlo k poklesu o 3 645 tis. eur (o 10,75 %).

Schodok schváleného kapitálového rozpočtu obcí predstavoval sumu 544 068 tis. eur, schodok upraveného rozpočtu 658 432 tis. eur, pričom v skutočnosti hospodárenie kapitálového rozpočtu obcí

skončilo so schodkom vo výške 316 192 tis. eur. Oproti roku 2019 (schodok vo výške 399 955 tis. eur) sa schodok kapitálového rozpočtu znížil o 83 763 tis. eur (o 20,94 %).

1.4 Výdavky rozpočtov obcí podľa funkčnej klasifikácie

Súhrnný prehľad výdavkov obcí podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie (vrátane výdavkových finančných operácií) je nasledovný (v tis. eur):

Č.	Názov oddielu	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Rozdiel 2020-2019	Podiel z celk. výd. 2020 (v %)	Pomer 2020/2019 (v %)
1	Všeobecné verejné služby	1 184 340	1 216 025	31 685	22,44%	102,68%
2	Obrana	912	15 829	14916	0,29%	1735,53%
3	Verejný poriadok a bezpečnosť	109 950	112 475	2 525	2,08%	102,30%
4	Ekonomická oblasť	505 678	503 307	-2 371	9,29%	99,53%
5	Ochrana životného prostredia	360 148	351 099	-9 049	6,48%	97,49%
6	Bývanie a občianska vybavenosť	417 402	386 908	-30 494	7,14%	92,69%
7	Zdravotníctvo	6 436	15 635	9199	0,29%	242,93%
8	Rekreácia, kultúra a náboženstvo	332 515	293 599	-38 916	5,42%	88,30%
9	Vzdelávanie	2 117 288	2 247 504	130 216	41,48%	106,15%
10	Sociálne zabezpečenie	243 782	275 557	31 775	5,09%	113,03%
	S p o l u	5 278 451	5 417 938	139 486	100,00%	102,64%

01 – Všeobecné verejné služby – z týchto výdavkov v sume 1 216 025 tis. eur (oproti roku 2019 viac o 31 685 tis. eur) sa prevažná časť realizovala v triede 01.1.1 – Výkonné a zákonodarné orgány vo výške 974 004 tis. eur, ktorá zahŕňa najmä výdavky na činnosť obecných a mestských úradov, ďalej výdavky súvisiace s finančnými transakciami verejného dlhu vo výške 164 611 tis. eur a na ostatné výdavky v rámci všeobecnej verejnej služby.

02 - Obrana – z týchto výdavkov (15 829 tis. eur) smerovali výdavky najmä do financovania civilnej ochrany (15 774 tis. eur, medziročný nárast o 14 899 tis. eur) a oproti roku 2019 došlo k ich nárastu o 14 917 tis. eur.

03 – Verejný poriadok a bezpečnosť - výdavky v sume 112 475 tis. eur (oproti roku 2019 nárast o 2 525 tis. eur) sa použili na financovanie policajných služieb - obecnú políciu (77 276 tis. eur), na financovanie požiarnej ochrany – na mestské, na dobrovoľné požiarne zbory (27 737 tis. eur) a na zabezpečovanie verejného poriadku (7 354 tis. eur).

V rámci oddielu 04 – Ekonomická oblasť (503 307 tis. eur) sa v roku 2020 financovali najmä výdavky v oblasti dopravy vo výške 396 743 tis. eur (z toho najviac bolo použitých na cestnú dopravu 396 065 tis. eur, pričom z toho poskytnuté dotácie na náhradu straty dopravným spoločnostiam pri zabezpečovaní výkonov vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave boli vynaložené v sume 39 099 tis. eur (v roku 2019 v sume 33 495 tis. eur). V rámci oddielu sa ďalej financovali

činnosti na úseku poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a poľovníctva (4 673 tis. eur), ťažby, výroby a výstavby (55 470 tis. eur) a ostatné činnosti spadajúce do tejto funkcie. Celkové výdavky v tomto oddiele oproti 2019 poklesli o 2 372 tis. eur.

Z celkových výdavkov (351 099 tis. eur) oddielu 05 – Ochrana životného prostredia sa financovali najmä činnosti na úseku zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu (272 012 tis. eur), na úseku prevádzky kanalizačných sústav vrátane čistenia odpadových vôd (44 522 tis. eur), v súvislosti so znižovaním a znečisťovaním ovzdušia (5 104 tis. eur), ochrany prírody a krajiny (10 785 tis. eur) a ochrany životného prostredia (18 676 tis. eur). V porovnaní s rokom 2019 došlo k poklesu týchto výdavkov o 9 048 tis. eur.

06 – Bývanie a občianska vybavenosť - z celkových výdavkov 386 908 tis. eur sa financovali predovšetkým potreby súvisiace s rozvojom bývania (50 828 tis. eur), s rozvojom obcí – skvalitnenie vybavenosti obcí (205 121 tis. eur), so zásobovaním pitnou vodou (17 637 tis. eur), verejným osvetlením obcí (57 970 tis. eur) a v súvislosti s výskumom, vývojom, bývaním a občianskou vybavenosťou (59 447 tis. eur). Oproti roku 2019 došlo k poklesu týchto výdavkov o 30 494 tis. eur.

Z oddielu 07 – Zdravotníctvo (15 635 tis. eur; oproti roku 2019 nárast o 9 200 tis. eur) najvyššie finančné prostriedky smerovali na všeobecnú a ambulantnú zdravotnú starostlivosť vo výške 8 252 tis. eur. Ostatné finančné prostriedky smerovali na obstaranie farmaceutických, zdravotníckych, terapeutických výrobkov, pomôcok a vybavenia, na záchrannú zdravotnú službu, na ústavnú zdravotnú starostlivosť a na verejné zdravotné služby v pôsobnosti obcí.

Z oddielu 08 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo obce v rámci celkových výdavkov 293 599 tis. eur vyčlenili na rekreačné a športové služby (129 384 tis. eur, oproti roku 2019 menej o 7 736 tis. eur), na kultúrne služby (divadlá, umelecké súbory, klubové a špeciálne kultúrne zariadenia, odborné-metodické zariadenia, knižnice, múzeá, galérie, pamiatková starostlivosť, národnostná kultúra) v sume 126 626 tis. eur, ďalej na náboženské a iné spoločenské služby (20 845 tis. eur) a ostatné kultúrne aktivity realizované obcami. Oproti roku 2019 v celkových výdavkoch v tomto oddiele došlo k poklesu o 38 916 tis. eur.

V rámci výdavkov oddielu 09 – Vzdelávanie (2 247 504 tis. eur; oproti roku 2019 nárast o 130 216 tis. eur) obce vynaložili v roku 2020 finančné prostriedky vo výške 1 085 605 tis. eur na predprimárne vzdelávanie v materských školách a primárne vzdelávanie (1. stupeň základnej školy) a 606 748 tis. eur na sekundárne vzdelávanie (2. stupeň základnej školy). Ďalej obce financovali zariadenia pre záujmové vzdelávanie, centrá voľného času, jazykové školy, zariadenie pre celoživotné vzdelávanie, služby pridružené ku školám (služby v školstve, školské stravovanie, domovy mládeže, strediská služieb škole, zariadenia výchovného poradenstva) a ostatné výdavky súvisiace so vzdelávaním.

Na oddiel 10 – Sociálne zabezpečenie obce vynaložili celkom 275 557 tis. eur; (oproti roku 2019 nárast o 31 775 tis. eur), z ktorých boli financované hlavne zariadenia opatrovateľskej služby pre seniorov (189 577 tis. eur), choroba, invalidita a ťažké zdravotné postihnutie (14 936 tis. eur), rodiny

s deťmi (17 466 tis. eur) a sociálna pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi (38 600 tis. eur). Ďalej boli vynaložené finančné prostriedky aj na denný stacionár, prepravnú službu, bývanie a nocľahárne, nezamestnanosť, sociálne poradenstvo atď. Finančné príspevky na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby boli poskytnuté vo výške 12 358 tis. eur (v roku 2019 vo výške 10 023 tis. eur).

1.5. Finančné operácie obcí

Finančné operácie sú súčasťou rozpočtu obcí, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov z peňažných fondov obcí a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Príjmové finančné operácie dosiahli sumu 648 712 tis. eur, čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 73,56 % a výdavkové finančné operácie sumu 238 356 tis. eur, k upravenému rozpočtu sa splnil ich rozpočtový zámer na 91,56 %, pričom hospodárenie rozpočtu finančných operácií obcí skončilo s prebytkom vo výške 410 357 tis. eur. V porovnaní s rokom 2019 došlo u príjmových finančných operácií k nárastu o 92 008 tis. eur (o 16,53 %) a u výdavkových finančných operácií k nárastu o 11 709 tis. eur (o 5,17 %).

Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami sú vykázané vo výške 341 183 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 70,96 %), čo je oproti roku 2019 (337 805 tis. eur) nárast o 3 378 tis. eur, z toho zo splátok tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomoci (len istín) získali 1 266 tis. eur, z majetkových účastí a z ostatných finančných operácií získali 339 917 tis. eur, z toho zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov predstavoval 146 196 tis. eur (v roku 2019 to bolo 114 606 tis. eur), prevod prostriedkov z peňažných fondov bol vykonaný v sume 169 156 364,25 tis. eur (v roku 2019 to bolo 197 197 tis. eur) a v rámci iných príjmových finančných operácií získali obce prostriedky v sume 19 712 tis. eur. Obce prijali úvery za 307 530 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 76,67 %), čo je oproti roku 2019 (218 900 tis. eur) nárast o 88 630 tis. eur. Išlo predovšetkým o tuzemské úvery (294 199 tis. eur, plnenie na 75,82 %), zo zahraničných úverov a pôžičiek bolo prijatých 13 331 tis. eur (102,09 %). Obciam na základe žiadostí boli v roku 2020 poskytnuté návratné finančné výpomoci na kompenzáciu výpadku výnosu z dane z príjmov fyzických osôb spôsobeného predovšetkým pandemiou ochorenia COVID-19 v celkovej výške 99 845 tis. eur. Medzi subjekty s najvyššími poskytnutými návratnými finančnými výpomocami patria najmä mestá Bratislava (hlavné mesto), Košice, Prešov, Žilina, Banská Bystrica, Nitra, Trnava, Martin, Poprad, Trenčín alebo aj mestská časť Bratislava – Petržalka.

Vo výdavkovej časti použili obce finančné operácie na splácanie istín 198 115 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 87,33 %). V porovnaní s rokom 2019 došlo k poklesu splátok istín o 2 244 tis. eur (o 1,12 %). Ďalej boli finančné operácie použité na nákup majetkových účastí,

poskytnutie pôžičiek a ostatných výdavkových finančných operácií 40 241 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 120,20 %).

2. Vyššie územné celky

Vyššie územné celky (ďalej len „VÚC“), zabezpečovali financovanie samosprávnych kompetencií v roku 2020 predovšetkým z daňových príjmov. Prostredníctvom dotácií zo štátneho rozpočtu z príslušných kapitol sa financovali kompetencie preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva, úlohy spojené s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ako aj realizácia projektov spolufinancovaných z Európskej únie.

Príjmy bežného rozpočtu schválené zastupiteľstvami VÚC predpokladali v sume 1 590 928 tis. eur, výdavky 1 496 843 tis. eur a prebytok 94 085 tis. eur. Počas roka 2020 boli príjmy bežného rozpočtu upravené na sumu 1 583 974 tis. eur, výdavky 1 555 148 tis. eur a prebytok v sume 28 826 tis. eur. Skutočné bežné príjmy dosiahli sumu 1 595 999 tis. eur a výdavky 1 426 998 tis. eur, prebytok dosiahol 169 001 tis. eur.

V schválených kapitálových rozpočtoch VÚC rozpočtovali príjmy 149 014 tis. eur, výdavky 370 888 tis. eur a schodok 221 874 tis. eur. Zmenami počas roka bol upravený rozpočet kapitálových príjmov na sumu 169 085 tis. eur, výdavkov 546 065 tis. eur a schodok 376 980 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté kapitálové príjmy v sume 75 107 tis. eur, výdavky 228 113 tis. eur, schodok 153 006 tis. eur.

Súčasťou rozpočtov VÚC sú aj finančné operácie, v rámci ktorých VÚC predpokladali v schválených rozpočtoch príjmových finančných operácií získať 175 207 tis. eur, výdavkové finančné operácie sa očakávali v sume 47 417 tis. eur. Zmenou v priebehu roka 2020 boli upravené príjmové finančné operácie na sumu 411 334 tis. eur, výdavkové finančné operácie 45 854 tis. eur. Skutočné príjmové finančné operácie boli dosiahnuté v sume 320 114 tis. eur, výdavkové v sume 46 622 tis. eur, prebytok finančných operácií bol 273 492 tis. eur. V súvislosti s predpokladaným negatívnym vývojom hospodárenia v roku 2020 ovplyvneným predovšetkým pandémiou ochorenia COVID-19 vláda Slovenskej republiky kompenzovala vyšším územným celkom výpadok výnosu z dane z príjmov fyzických osôb a poskytla im bezúročnú návratnú finančnú výpomoc zo štátnych finančných aktív v celkovej výške 52 074 tis. eur.

Celkové príjmy rozpočtov VÚC sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 1 915 149 tis. eur, v upravených rozpočtoch vo výške 2 164 393 tis. eur a v skutočnosti dosiahli 1 991 220 tis. eur. Výdavky sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 1 915 149 tis. eur, v upravených rozpočtoch 2 147 067 tis. eur a v skutočnosti sa realizovali vo výške 1 701 733 tis. eur. V porovnaní s rokom 2019 sa skutočne dosiahnuté celkové príjmy VÚC zvýšili o 168 430 tis. eur (o 9,24 %) a celkové výdavky vzrástli o 108 227 tis. eur (o 6,79 %). Nárast celkových príjmov

v porovnaní s rokom 2019 súvisí s nárastom celkových grantov a transferov o 72 783 tis. eur (o 13,07 %) a príjmových finančných operácií o 110 467 tis. eur (o 52,69 %), kde súčasne v dôsledku pandémie poklesli daňové príjmy o 6 385 tis. eur (o 0,67 %) a nedaňové príjmy o 8 435 tis. eur (o 7,95 %). Nárast celkových výdavkov súvisí s nárastom bežných výdavkov o 86 540 tis. eur (o 6,46 %), kapitálových výdavkov o 8 694 tis. eur (o 3,96 %) a výdavkových finančných operácií o 12 993 tis. eur (o 38,64 %).

VÚC vo svojich schválených rozpočtoch na rok 2020 predpokladali vyrovnaný rozpočet. Po vylúčení finančných operácií predpokladali schodok vo výške 127 790 tis. eur. V upravených rozpočtoch predpokladali VÚC účtovný prebytok vo výške 17 326 tis. eur, vylúčením finančných operácií predpokladali schodok vo výške 348 154 tis. eur.

Hospodárenie VÚC za rok 2020 skončilo účtovným prebytkom 289 487 tis. eur. Po vylúčení príjmových finančných operácií vo výške 320 114 tis. eur a výdavkových finančných operácií vo výške 46 622 325,45 tis. eur predstavujú príjmy 1 671 106 tis. eur a výdavky 1 655 111 tis. eur. Rozpočtové hospodárenie VÚC po vylúčení finančných operácií skončilo s prebytkom 15 997 tis. eur. Po započítaní zmien stavu pohľadávok s negatívnym vplyvom 403 tis. eur, záväzkov s negatívnym vplyvom 8 581 tis. eur a časového rozlíšenia úrokov a ostatných úprav s pozitívnym vplyvom 722 tis. eur skončilo rozpočtové hospodárenie VÚC s prebytkom vo výške 7 735 tis. eur. Oproti roku 2019, keď rozpočtové hospodárenie VÚC v metodike ESA 2010 skončilo podľa aktuálnej notifikácie s prebytkom vo výške 45 580 tis. eur, došlo v roku 2020 k zníženiu výsledku hospodárenia o 37 846 tis. eur.

2.1. Vzťahy štátneho rozpočtu a rozpočtov VÚC³

V roku 2020 bolo zo štátneho rozpočtu do rozpočtov vyšších územných celkov poskytnutých celkovo 600 779 tis. eur vo forme grantov a transferov, čo je najviac za ostatné tri roky. Bežné granty a transfery tvorili sumu 544 446 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 56 333 tis. eur.

Granty a transfery zo zdroja 111 boli poskytnuté z jednotlivých kapitol v celkovej sume 538 228 tis. eur, z toho bežné granty a transfery v čiastke 530 681 tis. eur a kapitálové granty a transfery v čiastke 7 547 tis. eur. Na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy bolo poskytnutých 520 691 tis. eur (2019: 471 446 tis. eur) v celej čiastke z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

³ Zdroj: Štátny záverečný účet za rok 2020

Súhrnný prehľad grantov a transferov poskytnutých VÚC podľa funkčnej klasifikácie poskytuje nasledovná tabuľka:

Granty a transfery poskytnuté VÚC podľa oddielov funkčnej klasifikácie							v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel		
	2018	2019	2020	2020	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %	
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4/3	
Vzdelávanie	434 220	474 510	593 121	528 605	520 841	-64 516	-10,9	
Ekonomická oblasť	14 597	49 321	0	53 666	5 267	53 666	x	
Sociálne zabezpečenie	2 080	654	620	9 555	9 521	8 935	1 441,1	
Všeobecné verejné služby	325	871	0	3 495	0	3 495	x	
Ochrana životného prostredia	2 532	2 597	0	2 859	0	2 859	x	
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	3 585	2 798	0	2 599	2 599	2 599	x	
Bývanie a občianska vybavenosť	0	130	0	0	0	0	x	
Verejný poriadok a bezpečnosť	5	0	0	0	0	0	x	
Spolu	457 344	530 881	593 741	600 779	538 228	7 038	1,2	

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Do rozpočtov VÚC boli poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Granty a transfery poskytnuté VÚC podľa kapitol ŠR							v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel		
	2018	2019	2020	2020	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %	
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4/3	
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	431 228	473 866	593 121	528 605	520 841	-64 516	-10,9	
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	7 264	49 134	0	29 179	0	29 179	x	
Ministerstvo investícií, reg. rozvoja a infor. SR	x	392	0	16 363	0	16 363	x	
Všeobecná pokladničná správa	5 293	2 996	0	10 695	7 035	10 695	x	
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	2 080	654	620	9 555	9 521	8 935	1 441,1	
Ministerstvo životného prostredia SR	2 532	2 597	0	2 859	0	2 859	x	
Ministerstvo vnútra SR	5	x	0	2 655	0	2 655	x	
Ministerstvo kultúry SR	1 425	769	0	599	599	599	x	
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	7 200	x	0	232	232	232	x	
Úrad vlády SR	317	473	0	37	0	37	x	
Spolu	457 344	530 881	593 741	600 779	538 228	7 038	1,2	

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Okrem kapitol, prostredníctvom ktorých sa každoročne financujú kompetencie preneseného výkonu štátnej správy (najmä Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR) sa u ostatných kapitol

schvaľoval rozpočet nulový. Jedným z dôvodov je skutočnosť, že schválený rozpočet pre výdavky hradené z prostriedkov EÚ a prislúchajúceho spolufinancovania zo štátneho rozpočtu vychádza z očakávaných odhadov čerpania týchto prostriedkov v jednotlivých výzvach, a nie z už zazmluvnených prostriedkov. Uvedené odhady sa sledujú v štruktúre operačného programu na úrovni prioritných osí (opatrení), a nie v štruktúre podľa typu prijímateľov (odlíšených ekonomickou klasifikáciou). Druhým dôvodom je skutočnosť, že finančné prostriedky, týkajúce sa už zazmluvnených projektov (rozpočítované už aj podľa reálnych prijímateľov) nie sú vždy vyplatené v danom rozpočtovom roku, ale až v nasledujúcom, čo umožňuje prevod finančných prostriedkov podľa § 8 zákona 523/2004 Z. z. Uvoľnené prostriedky z predošlého obdobia vstupujú až do upraveného rozpočtu, čím umožňujú čerpanie na tejto podpoložke bez predchádzajúceho schváleného rozpočtu.

Prehľad o poskytnutých kapitálových grantoch a transferoch podľa kapitol:

Kapitálové granty a transfery poskytnuté VÚC podľa kapitol ŠR							v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	z toho: zdroj 111*	Rozdiel		
	2018	2019	2020	2020		v tis. eur	v %	
	1	2	3	4		6=4-3	7=4-3	
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	5 023	46 729	0	28 222	0	28 222	x	
Ministerstvo investícií, reg. rozvoja a infor. SR	0	52	0	14 254	0	14 254	x	
Všeobecná pokladničná správa	5 234	2 652	0	10 660	7 000	10 660	x	
Ministerstvo životného prostredia SR	2 532	2 593	0	2 497	0	2 497	x	
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	7 200	0	0	231	231	231	x	
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	269	359	0	218	184	218	x	
Ministerstvo školstva, vedy, výsk. a športu SR	1 074	46	1 000	212	130	-788	-78,8	
Úrad vlády SR	177	338	0	37	0	37	x	
Ministerstvo kultúry SR	694	43	0	2	2	2	x	
Spolu	22 203	52 812	1 000	56 333	7 547	55 333	5 533,3	

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Na celkovom objeme poskytnutých grantov a transferov VÚC sa najväčšou sumou podieľalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktoré na tento účel vynaložilo 528 605 tis. eur. Z tejto sumy smerovala čiastka 520 691 tis. eur v rámci bežných výdavkov na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva. Išlo najmä o finančné prostriedky v sume 520 292 tis. eur školám v zriaďovateľskej pôsobnosti vyšších územných celkov podľa zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov (oproti roku 2019 zvýšenie o 48 846 tis. eur). Tieto boli poskytnuté na zabezpečenie miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní vrátane poistného

a príspevkov do poisťovní, prevádzky a modernizácie učebných pomôcok, špeciálnych učebných pomôcok a na riešenie havarijných situácií. Oproti schválenému rozpočtu bolo skutočné plnenie výdavkov nižšie až o 71 284 tis. eur najmä z dôvodu, že tieto prostriedky boli rozpočtovými opatreniami presunuté na Ministerstvo vnútra SR. Ďalšia čiastka 399 tis. eur bola poskytnutá vyšším územným celkom na financovanie školských úradov v ich zriaďovateľskej pôsobnosti.

Z kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR smerovala pre VÚC čiastka 29 179 tis. eur, z toho suma 28 222 tis. eur formou kapitálových transferov. Išlo výlučne o poskytnutie nenávratných finančných prostriedkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja 2014-2020. Najväčšia suma 25 209 tis. eur bola vyplatená prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu 2014-2020 najmä v rámci prioritných osí Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch (najmä na rekonštrukcie ciest) a Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám (projekty stredných škôl s cieľom zvýšiť počet žiakov na praktickom vyučovaní). Suma 2 692 tis. eur bola poukázaná prostredníctvom Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovensko – Česká republika 2014-2020, a to v rámci prioritnej osi Kvalitné životné prostredie. Najviac preplatených žiadostí o platbu bolo v rámci Nitrianskeho, Trenčianskeho a Prešovského kraja.

Formou bežných transferov poskytla kapitola vyšším územným celkom sumu 957 tis. eur výlučne z Európskeho fondu regionálneho rozvoja 2014-2020. Najväčšia suma 506 tis. eur bola vyplatená prostredníctvom Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovensko – Česká republika 2014-2020 v rámci prioritných osí Kvalitné životné prostredie a Rozvoj miestnych iniciatív.

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR poskytlo celkovú sumu 16 363 tis. eur, v tom kapitálové výdavky 14 254 tis. eur. Z kapitálových výdavkov bola suma 11 154 tis. eur vynaložená v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu na ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity a suma 2 748 tis. eur v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu – Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám. Z bežných výdavkov bola čiastka 1 085 tis. eur poskytnutá v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu – Technická pomoc a suma 802 tis. eur predstavovala transfery pre informačno-poradenské centrá.

Z kapitoly Všeobecná pokladničná správa sa poukázala suma 10 695 tis. eur, z toho formou kapitálových transferov 10 660 tis. eur. Najvyššia čiastka 5 000 tis. eur smerovala Banskobystrickému samosprávnemu kraju na sanáciu cesty II/531 Muráň - Muránska Huta. Trenčiansky samosprávny kraj dostal sumu 3 660 tis. eur na sanáciu starého mostného objektu a realizáciu výstavby nového mostného objektu cez Vážsky kanál v Ilave a Prešovský samosprávny kraj čiastku 2 000 tis. eur na projekt rekonštrukcie Múzea moderného umenia Andy Warhola v Medzilaborciach.

Kapitola Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR poukázala čiastku 9 555 tis. eur, z toho suma 9 243 tis. eur predstavovala dotácie poskytnuté v súlade so zákonom č. 544/2010 Z. z. a Nariadením vlády SR č. 103/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo

výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19. Tieto prostriedky boli vynaložené najmä na odmeny zamestnancom v 1. línii za sociálne služby a sociálnu kuratelu a na výživové doplnky.

Kapitola Ministerstva životného prostredia SR vynaložila na transfery vyšším územným celkom celkovú sumu 2 859 tis. eur, z toho kapitálové transfery 2 497 tis. eur a bežné transfery 362 tis. eur. Kapitálové transfery boli realizované v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia a príjemcami finančných prostriedkov boli Prešovský samosprávny kraj (1 021 tis. eur), Trenčiansky samosprávny kraj (934 tis. eur) a Žilinský samosprávny kraj (542 tis. eur). Prostriedky boli použité najmä na účely zníženia energetickej náročnosti budov.

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov bolo 30 % z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb príjmom rozpočtov vyšších územných celkov, rovnako ako v roku 2019. Skutočný prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov vyšších územných celkov bol vykonaný vo výške 943 867 tis. eur (2019: 950 252 tis. eur).

2.2. Príjmy rozpočtov VÚC

a) Príjmy bežného rozpočtu

Schválený rozpočet príjmov bežného rozpočtu na rok 2020 bol vo výške 1 590 928 tis. eur, ktorý bol počas roka upravený na sumu 1 583 974 tis. eur. V skutočnosti dosiahli VÚC príjmy bežného rozpočtu vo výške 1 595 999 tis. eur. V porovnaní s rokom 2019 došlo k nárastu príjmov bežného rozpočtu o 49 358 tis. eur (o 3,19 %). Plnenie príjmov bežného rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie bolo nasledovné:

Daňové príjmy - v roku 2020 do rozpočtov VÚC smerovali celkové daňové príjmy v sume 943 867 tis. eur (plnenie na 103,65 % upraveného rozpočtu), pričom VÚC mali daňové príjmy len z výnosu dane z príjmov fyzických osôb. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo u daňových príjmov k poklesu z dôvodu pandémie o 6 385 tis. eur (o 0,67 %).

Nedaňové príjmy bežného rozpočtu dosiahli sumu 92 313 tis. eur, k upravenému rozpočtu boli splnené na 91,22 %. Oproti roku 2019 je zaznamenaný ich poklesu z dôvodu pandémie o 11 128 tis. eur (o 10,76 %).

V kategórii nedaňových príjmov je plnenie nasledovné:

- príjmy z podnikania a vlastníctva majetku 7 254 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 80,79 %). Tieto príjmy boli dosiahnuté z prenájmu majetku vo vlastníctve VÚC a z podnikania,
- administratívne a iné poplatky a platby 77 868 tis. eur (k upravenému rozpočtu je plnenie na 88,32 %). Ide najmä o platby od občanov umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb za poskytované služby, platby za stravné, za ubytovacie služby, poplatky a platby za zápisné a školné a z administratívnych poplatkov,

- úroky z tuzemských úverov, pôžičiek a vkladov 27 tis. eur (k upravenému rozpočtu je plnenie na 232,62 %),
- iné nedaňové príjmy 7 165 tis. eur, ide o príjmy z náhrad poistného plnenia, vratky, dobropisy, z refundácie a ostatné nedaňové príjmy.

Z prostriedkov štátneho rozpočtu a zo zahraničných grantov a transferov, boli VÚC poskytnuté bežné granty a transfery v sume 559 819 tis. eur (k upravenému rozpočtu je plnenie na 97,84 %), z toho tuzemské bežné granty a transfery v sume 556 063 tis. eur a zahraničné bežné granty vo výške 3 756 tis. eur. Oproti roku 2019 došlo v tejto kategórii bežných príjmov k nárastu o 66 871 tis. eur (o 13,57 %).

b) Príjmy kapitálového rozpočtu

Rozpočet kapitálových príjmov bol na rok 2020 schválený vo výške 149 014 tis. eur, ktorý bol počas roka upravený na sumu 169 085 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté príjmy kapitálového rozpočtu vo výške 75 107 tis. eur (plnenie na 44,42 % k upravenému rozpočtu). Na plnení týchto príjmov sa podieľali nedaňové kapitálové príjmy v sume 5 331 tis. eur (plnenie na 119,53 %), kde oproti roku 2019 došlo k ich nárastu o 2 693 tis. eur, ďalej tuzemské kapitálové granty a transfery vo výške 66 925 tis. eur (plnenie 41,17 %) a zahraničné granty vo výške 2 852 tis. eur (plnenie 137,53 %). Oproti roku 2019 došlo k nárastu príjmov kapitálového rozpočtu o 8 605 tis. eur (o 12,94 %).

2.3. Výdavky rozpočtov VÚC

a) Výdavky bežného rozpočtu

Výdavky bežného rozpočtu boli schválené vo výške 1 496 843 tis. eur, ktoré boli počas roka upravené na sumu 1 555 148 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté výdavky bežného rozpočtu v sume 1 426 998 tis. eur. Oproti roku 2019 došlo k ich nárastu o 86 540 tis. eur (o 6,46 %).

Výdavky bežného rozpočtu boli určené na úhradu miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní, na ktoré sa vyplátilo 428 872 tis. eur (plnenie na 97,84 % upraveného rozpočtu) a na odvody do poistných fondov a príspevku zamestnávateľa do poisťovní smerovalo 153 506 tis. eur (96,70 % upraveného rozpočtu). Osobné výdavky zamestnancov VÚC a rozpočtových organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti (mzdy a odvody vo výške 582 378 tis. eur) tvoria 40,81 % výdavkov bežného rozpočtu VÚC. Oproti roku 2019 došlo k nárastu osobných výdavkov o 47 702 tis. eur (o 8,92 %).

Na tovary a služby smerovalo 236 040 tis. eur (plnenie na 75,77 %), čo predstavuje 16,54 % výdavkov bežného rozpočtu, a to na cestovné náhrady 679 tis. eur (22,24 %), energie, vodu a komunikácie 38 373 tis. eur (86,48 %), materiál 66 704 tis. eur (77,54 %), dopravné 4 805 tis. eur

(83,96 %), rutinnú a štandardnú údržbu 59 422 tis. eur (87,25 %), nájomné 3 565 tis. eur (75,50 %) a ostatné služby 62 493 tis. eur (62,80 %). V porovnaní s rokom 2019 klesli výdavky na tovary a služby o 10 124 tis. eur (o 4,11 %).

V rámci bežných výdavkov poskytli VÚC bežné transfery 606 224 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 94,37 %), a to transfery subjektom v rámci sektora verejnej správy vo výške 333 980 tis. eur (96,01 %), ktoré smerovali najmä príspevkovým organizáciám 329 346 tis. eur (96,21 %) a obciam 3 232 tis. eur (87,96 %). Ďalej boli poskytnuté bežné transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám v sume 61 871 tis. eur (88,31 %), z toho napr. občianskym združeniam a nadáciami 12 554 tis. eur (84,60 %), neziskovým organizáciám poskytujúcim všeobecne prospešné služby 22 875 tis. eur (90,79 %), nefinančným právnickým osobám 467 tis. eur (85,85 %) a na nemocenské dávky 1 843 tis. eur (97,37 %). Transfery nefinančným subjektom nezaradeným v sektore verejnej správy boli poskytnuté v sume 209 485 tis. eur (94,03 %). Ide predovšetkým o dotácie poskytnuté dopravcom – právnickým osobám nezaradeným v sektore verejnej správy, ktorí zabezpečujú výkony vo verejnom záujme, a to prepravu osôb v pravidelnej verejnej autobusovej doprave (207 405 tis. eur). Bežné transfery do zahraničia boli poskytnuté VÚC v sume 888 tis. eur (52,11 %). Oproti roku 2019 došlo v bežných transferoch k nárastu o 49 369 tis. eur (o 8,87 %).

Na splátky úrokov a ostatných platieb súvisiacich s úvermi sa použilo 2 356 tis. eur (56,84 %). V porovnaní s rokom 2019 došlo k poklesu o 407 tis. eur (o 14,72 %).

Hospodárenie bežného rozpočtu VÚC v roku 2018 skončilo s prebytkom 169 001 tis. eur. V porovnaní s rokom 2019 došlo k poklesu prebytku hospodárenia bežného rozpočtu o 37 182 tis. eur (o 18,03 %).

b) Výdavky kapitálového rozpočtu

Výdavky kapitálového rozpočtu boli schválené vo výške 370 888 tis. eur a počas roka boli upravené na sumu 546 065 tis. eur. V skutočnosti boli vynaložené kapitálové výdavky vo výške 228 113 tis. eur, čo je plnenie na 41,77 % upraveného rozpočtu. Oproti roku 2019 došlo k nárastu týchto výdavkov o 8 694 tis. eur (o 3,96 %).

Z realizovaných kapitálových výdavkov smerovalo na obstaranie kapitálových aktív 176 394 tis. eur (39,95 % z upraveného rozpočtu), v rámci ktorých boli realizované predovšetkým nákupy pozemkov a nehmotných aktív v sume 2 831 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 39,95 %), nákup budov, objektov alebo ich častí za 873 tis. eur (85,43 %), strojov, prístrojov, zariadení a techniky za 8 612 tis. eur (21,81 %), dopravných prostriedkov 5 186 tis. eur (52,47 %), na prípravnú a projektovú dokumentáciu sa použilo 5 239 tis. eur (33,20 %), na realizáciu stavieb a ich technického zhodnotenia sa použilo 152 358 tis. eur (41,63 %), na rekonštrukciu

a modernizáciu strojov a zariadení 936 tis. eur (55,42 %) a na ostatné kapitálové výdavky 360 tis. eur (61,04 %).

Kapitálové transfery poskytli VÚC v celkovej sume 51 719 tis. eur (49,47 % upraveného rozpočtu), a to subjektom v rámci verejnej správy v sume 45 036 tis. eur (46,47 %), ktoré smerovali najmä príspevkovým organizáciám v celkovej sume 42 457 tis. eur (plnenie na 48,24 %), obciam na plnenie spoločných projektov v sume 2 541 tis. eur (28,57 %), rozpočtovým organizáciám 14 tis. eur (208,97 %), ďalej boli poskytnuté jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám v sume 1 536 tis. eur (104,39 %), nefinančným subjektom nezaradeným vo verejnej správe v sume 2 113 tis. eur (85,02 %) a transfery do zahraničia 3 034 tis. eur (82,72 %).

Hospodárenie kapitálového rozpočtu sa skončilo so schodkom 153 006 tis. eur. V porovnaní s rokom 2019 sa schodok kapitálového rozpočtu zvýšil o 88 tis. eur (o 0,06 %).

2.4. Výdavky rozpočtov VÚC z hľadiska funkčnej klasifikácie

Čerpanie výdavkov rozpočtov VÚC podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie (vrátane výdavkových finančných operácií) je uvedené v nasledujúcom prehľade (tis. eur):

Č.	Názov oddielu	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Rozdiel 2020-2019	Podiel z celk. výd. 2020 (v %)	Pomer 2020/2019 (v %)
1	Všeobecné verejné služby	119 645	139 999	20 354	8,23%	117,01%
2	Obrana	6	2 979	2 973	0,18%	49650,00%
4	Ekonomická oblasť	443 066	462 513	19 447	27,18%	104,39%
5	Ochrana životného prostredia	515	446	-69	0,03%	86,60%
6	Bývanie a občianska vybavenosť	545	29	-516	0,00%	5,32%
7	Zdravotníctvo	17 437	15 992	-1 445	0,94%	91,71%
8	Rekreácia, kultúra a náboženstvo	87 197	84 172	-3 025	4,95%	96,53%
9	Vzdelávanie	646 330	684 051	37 721	40,20%	105,84%
10	Sociálne zabezpečenie	278 765	311 552	32 787	18,31%	111,76%
	S p o l u	1 593 506	1 701 733	108 227	100,00%	106,79%

V oddiele 01 – Všeobecne verejné služby (139 999 tis. eur) sa realizovali výdavky súvisiace s činnosťou úradov samosprávnych krajov. Výdavky sa použili najmä na úhradu nákladov spojených s činnosťou úradov samosprávnych krajov a s činnosťou poslancov a zastupiteľstiev (90 847 tis. eur), na poskytnutie bežných transferov, na splátky úrokov, na realizáciu výdavkov kapitálového charakteru a na splátky istín z prijatých úverov. Oproti roku 2019 došlo k ich nárastu o 20 354 tis. eur.

02 - Obrana - výdavky smerovali do financovania civilnej ochrany (2 979 tis. eur) a oproti roku 2019 vzrástli o 2 973 tis. eur.

04 - Ekonomická oblasť - celkové výdavky vynaložené v tomto oddiele dosiahli sumu 462 513 tis. eur (nárast medziročne o 19 447 tis. eur). Výdavky boli čerpané predovšetkým na úseku

cestnej dopravy vo výške 440 370 tis. eur. V rámci toho poskytnuté dotácie na náhradu straty dopravným spoločnostiam pri zabezpečovaní výkonov vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave boli vynaložené v sume 207 405 tis. eur (183 924 tis. eur v roku 2019), čo predstavuje nárast medziročne o 23 481 tis. eur (o 12,77 %) a pri zabezpečovaní kompetencií na úseku cestného hospodárstva pri výstavbe, správe a údržbe ciest II. a III. triedy.

05 - Ochrana životného prostredia - celkové výdavky vynaložené v tomto oddiele dosiahli sumu 446 tis. eur (pokles medziročne o 68 tis. eur), ktoré boli vynaložené na znižovanie znečistenia a ochranu životného prostredia.

06 - Bývanie a občianska vybavenosť - celkové výdavky vynaložené v tomto oddiele dosiahli sumu 29 tis. eur (pokles medziročne o 517 tis. eur), ktoré boli poskytnuté najmä na rozvoj obcí (27 tis. eur).

Na úseku zdravotníctva - oddiel 07 boli poskytnuté prostriedky v celkovej sume 15 992 tis. eur na financovanie aktivít zdravotníckych zariadení v pôsobnosti VÚC (z toho na všeobecnú zdravotnú starostlivosť bolo vynaložených 6 470 tis. eur). Oproti roku 2019 došlo k poklesu o 1 445 tis. eur.

Oddiel 08 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo - výdavky na úseku kultúry boli čerpané v celkovej sume 84 172 tis. eur (pokles medziročne o 3 025 tis. eur). Najväčšia časť z týchto výdavkov smerovala najmä na poskytnutie bežných a kapitálových transferov príspevkovým organizáciám – kultúrnym inštitúciám (divadlá, knižnice, múzeá a galérie, klubové a špeciálne kultúrne zariadenia a ostatné kultúrne inštitúcie) v sume 82 635 tis. eur, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC. Ďalšie výdavky smerovali na športové aktivity zabezpečované VÚC, vysielacie a vydavateľské služby či náboženské a iné spoločenské služby.

Najväčší objem výdavkov v rámci rozpočtu vyšších územných celkov z celkových výdavkoch tvoria výdavky v oddiele 09 – Vzdelávanie. Spolu ide o sumu 684 051 tis. eur (nárast o 37 721 tis. eur oproti roku 2019) a podiel na celkových výdavkoch VÚC predstavujú 40,20 %. Tieto výdavky sa vynaložili najmä na vyššie sekundárne vzdelávanie vo výške 595 962 tis. eur, a to na činnosť stredných škôl a školských zariadení (stredné odborné učilištia, strediská praktického vyučovania, združené stredné školy, gymnázia, zariadenia školského stravovania, domovy mládeže, školy v prírode a pod.).

V oddiele 10 – Sociálne zabezpečenie sa vynaložilo spolu 311 552 tis. eur (medziročne nárast o 32 788 tis. eur). V rámci tohto oddielu bolo použitých najviac finančných prostriedkov na invaliditu a ťažké zdravotné postihnutie v sume 233 521 tis. eur a na starobu v sume 63 676 tis. eur. Z týchto výdavkov je hradené jednak poskytovanie sociálnej ochrany vo forme dávok a jednak výdavky spojené s prevádzkou zariadení sociálnych služieb (mzdy zamestnancom zariadení sociálnych služieb, odvodové povinnosti do poisťovní, energie, nájomné) a výdavky spojené s poskytovanými službami pre občanov, ktorí sú umiestnení v týchto zariadeniach (stravovanie, zdravotnícke potreby, hygienické potreby a ďalšie). V rámci bežných výdavkov poskytli VÚC zo svojich rozpočtov bežné transfery - finančné príspevky neziskovej organizácii poskytujúcej všeobecne prospešné služby vo výške 20 783 tis. eur, oproti roku 2019 (19 754 tis. eur) nárast o 1 029 501,94 tis. eur (o 5,21 %).

2.5. Finančné operácie VÚC

Súčasťou rozpočtov VÚC sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov VÚC a realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie.

Príjmové finančné operácie dosiahli v roku 2020 sumu 320 114 tis. eur, čo predstavuje k upravenému rozpočtu plnenie na 77,82 %. Oproti roku 2019 je zaznamenaný nárast príjmových finančných operácií o 110 467 tis. eur (o 52,69 %). Výdavkové finančné operácie dosiahli sumu 46 622 tis. eur, čo je k upravenému rozpočtu 101,67 % a v porovnaní s rokom 2019 to predstavuje zvýšenie o 12 993 tis. eur (o 38,64 %). VÚC vykázali prebytok finančných operácií 273 492 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 74,83 %) a v porovnaní s rokom 2019 to predstavuje nárast o 97 474 tis. eur (o 55,38 %).

Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami v rozpočtoch VÚC sú za rok 2020 vykázané vo výške 172 851 tis. eur (v porovnaní s upraveným rozpočtom plnenie na 71,18 %), v rámci ktorých bol vykonaný prevod zo zostatku prostriedkov z predchádzajúcich rokov v sume 50 529 tis. eur (v roku 2019 to bolo 31 279 tis. eur, percentuálny nárast o 61,54 %, absolútny nárast o 19 250 tis. eur) a prevod prostriedkov z peňažných fondov 117 271 tis. eur (v roku 2019 to bolo 117 127 tis. eur, percentuálny nárast o 0,12 %, absolútny nárast o 144 tis. eur). Oproti roku 2019 došlo k nárastu príjmov z transakcií s finančnými aktívami a pasívami o 19 962 tis. eur (o 13,06 %). VÚC prijali úvery v sume 147 263 tis. eur, čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 87,40 %, z toho sú tuzemské úvery v sume 131 632 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 99,08 %) a zahraničné úvery v sume 15 631 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 43,87 %). V porovnaní s rokom 2019 došlo k nárastu prijatých úverov o 90 505 tis. eur (o 159,46 %), pričom tuzemské úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci vzrástli o 113 874 tis. eur. Vyšším územným celkom boli v roku 2020 poskytnuté návratné finančné výpomoci na kompenzáciu výpadku výnosu z dane z príjmov fyzických osôb spôsobeného predovšetkým pandémiou ochorenia COVID-19 v celkovej výške 52 074 tis. eur v nasledovnom členení:

Vyšší územný celok	Výška poskytnutej NFV (v tis. eur)
Prešovský samosprávny kraj	7 763
Banskobystrický samosprávny kraj	7 208
Nitriansky samosprávny kraj	6 946
Košický samosprávny kraj	6 923
Žilinský samosprávny kraj	6 509
Bratislavský samosprávny kraj	5 675
Trnavský samosprávny kraj	5 527
Trenčiansky samosprávny kraj	5 523
Spolu	52 074

Vo výdavkovej časti finančných operácií použili VÚC prostriedky v celkovej sume 46 622 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 101,67 %), z toho na splácanie istín použili

40 830 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 99,14 %). Oproti roku 2019 vzrástlo splácanie istín o 12 762 tis. eur (o 45,47 %). Na nákup majetkových účastí, poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci použili VÚC prostriedky v celkovej sume 5 792 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 124,08 %), čo predstavuje oproti roku 2019 nárast o 231 tis. eur (o 4,15 %).

3. Monitoring priebehu fiškálnej decentralizácie za rok 2020

Financovanie originálnych kompetencií obcí a vyšších územných celkov (ďalej len „VÚC“) bolo v roku 2020 realizované najmä prostredníctvom podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb (ďalej len „DPFO“) v súlade so zákonom č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a v súlade s nariadením vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve v z. n. p. V zmysle citovanej legislatívy predstavoval podiel na výnose DPFO v roku 2020 u obcí 70% a podiel u VÚC 30%. V uvedenej legislatíve neboli realizované zmeny účinné pre rok 2020.

V II.štvrtroku zasiahla do fungovania samospráv i výnosu DPFO pandémia vírusu COVID-19. Prijaté opatrenia i obavy vyplývajúce z neznámeho mali vplyv aj na výnos DPFO, čo vyvolalo ešte väčšiu neistotu. Ako prvé boli prijaté opatrenia na využitie rezerv uvoľnením opatrení pri hospodárení samospráv, schválením zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 skrátene Lex corona.

V mesiacoch september - október prijímalo MF SR, na základe rozhodnutia vlády, žiadosti samospráv o pomoc vo forme bezúročnej pôžičky, ktorej výška bola obmedzená do výšky výpadku výnosu DPFO k prognóze z júna (RVS vs. prognóza). Obavy samospráv z masívneho výpadku podielu na výnose DPFO sa nakoniec nenaplnili.

3.1. Prehľad o výnose DPFO za rok 2020

Výnos dane z príjmov fyzických osôb v zmysle platnej legislatívy pozostáva z dane zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov FO (FO -závislá činnosť) a dane z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti FO (FO - SZČO).

Výnos DPFO podľa štvrťrokov za rok 2020

Tab. č.1 (v tis. eur)

Obdobie	FO - závislá činnosť	FO - SZČO	Daň z príjmov FO skut. spolu	% Plnenia
<i>I. štvrťrok</i>	736 999	68 197	805 197	25,2
<i>II. štvrťrok</i>	698 951	-70 884	628 067	19,7
I. polrok	1 435 951	-2 687	1 433 263	44,9
<i>III. štvrťrok</i>	748 850	11 700	760 550	23,8
<i>IV. štvrťrok</i>	884 056	45 334	929 390	29,1
II. polrok	1 632 906	57 034	1 689 940	52,9
Rok spolu	3 068 857	54 347	3 123 204	97,8
Rozpočet VS	3 133 645	60 946	3 194 591	100,0

Celkový výnos DPFO podľa štvrťrokov v roku 2020 predstavuje sumu 3 123 204 tis. eur, z toho výnos zo závislej činnosti tvorí podiel na celkovej sume 3 068 857 tis. eur a SZČO 54 347 tis. eur. Výnos dane kontinuálne rástol a najvyšší výnos bol dosiahnutý v poslednom štvrťroku pri závislej činnosti v sume 884 056 tis. eur. Najnižší výnos bol pri SZČO za II. štvrťrok v sume - 70 884 tis. eur. Celkový výnos bol z dôvodu negatívnych dopadov korona krízy nižší o 71 387 tis. eur ako výnos tejto dane v schválenom rozpočte, čo predstavuje v relatívnych hodnotách pokles o 2,2 %.

Medziročné porovnanie výnosu DPFO 2020-2019:

Tab. č. 2 (v tis. eur)

Obdobie	Rozdiel FO - záv. čin.	Rozdiel FO - SZČO	Rozdiel spolu	Index DPFO 2020/2019 v %
	2020 – 2019	2020 – 2019	2020 – 2019	
<i>I. štvrťrok</i>	33 401	-17 354	16 048	106,0
<i>II. štvrťrok</i>	-41 116	-21 634	-62 750	90,9
I. polrok	-7 715	-38 988	-46 702	96,8
<i>III. štvrťrok</i>	-9 619	-20 478	-30 097	96,2
<i>IV. štvrťrok</i>	11 790	28 122	39 912	104,5
II. polrok	2 172	7 644	9 815	100,6
Rok spolu	-5 543	-31 344	-36 887	98,8

Pri medziročnom porovnaní vývoja výnosu DPFO celkový výnos DPFO v I. štvrťroku rástol o sumu 16 048 tis. eur (+6,0%) oproti najsilnejšiemu roku 2019. Z dôvodu prepuknutia pandémie a v nadväznosti na prijaté opatrenia výnos v II. a III. štvrťroku klesol oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka, konkrétne v II. štvrťroku to bolo menej o sumu 62 750 tis. eur (-9,1%) a v III. štvrťroku menej o sumu 30 097 tis. eur (-3,8%). Postupné zotavovanie bolo vidieť už v III. štvrťroku, ale naplno sa to prejavilo až na výnose IV. štvrťroku, kde medziročne výnos rástol o 39 912 tis. eur (+0,6%). Celková suma za celý rok predstavuje v medziročnom porovnaní pokles

o 36 887 tis. eur a v relatívnych hodnotách pokles výnosu o 1,2 %. V závere roka výnos akceleroval a aj napriek poklesu v strede roka celkový výnos sa priblížil k výnosu najsilnejšieho roka 2019.

3.2. Prevod výnosu dane z príjmov FO územnej samospráve za rok 2020

V súlade so zákonom č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve podľa kritérií uvedených v nariadení vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve v znení neskorších predpisov vykonávali daňové úrady prevod výnosu dane z príjmov fyzických osôb obciam a vyšším územným celkom.

Prevod podielu na výnose DPFO obciam a VÚC podľa jednotlivých štvrtrokov roka 2020 (vrátane zúčtovania)

Tab. č. 3 (vrátane zúčtovania) v tis. eur

Štvrťrok	Obce	VÚC	Územná samospráva spolu	Plnenie rozpočtovaného prevodu dane v %
<i>I. štvrťrok</i>	666 416	285 607	952 023	29,6
<i>II. štvrťrok</i>	430 113	184 334	614 448	19,1
<i>I. polrok</i>	1 096 529	469 941	1 566 470	48,6
<i>III. štvrťrok</i>	536 188	229 795	765 983	23,8
<i>IV. štvrťrok</i>	569 639	244 131	813 770	25,3
<i>II. polrok</i>	1 105 827	473 926	1 579 753	49,0
<i>Rok spolu</i>	2 202 356	943 867	3 146 223	97,7
<i>Rozpočet VS</i>	2 255 100	966 472	3 221 572	100,0

V roku 2020 bol obciam prevedený podiel na výnose DPFO v sume 2 202 356 tis. eur a podiel na výnose pre VÚC predstavoval sumu 943 867 tis. eur. Celkom bolo za uvedené obdobie prevedené územnej samospráve spolu 3 146 223 tis. eur, čo predstavuje 97,7 % z prognózovaného výnosu za rok 2020 (3 221 572 tis. eur) v schválenom rozpočte.

Uvedené sumy sú vrátane zúčtovania, ktoré bolo v mesiaci marec (zúčtovanie za rok 2019) prevedené v objeme 28 706 tis. eur. Pri detailnom rozdelení to predstavovalo 20 095 tis. eur pre obce a 8 612 tis. eur pre VÚC. Táto skutočnosť pozitívne ovplyvnila konečný výsledok prevedeného podielu pre územnú samosprávu za rok 2020.

Medziročné porovnanie prevodu výnosu dane obciam za rok 2020 (vrátane zúčtovania)

Tab. č. 4 (vrátane zúčtovania) v tis. eur

Obdobie	Obce 2020	Obce 2019	Rozdiel obce	Porovnanie prevodu výnosu dane 2020/2019 v %
I. štvrťrok	666 416	627 682	38 734	106,2
II. štvrťrok	430 113	470 363	-40 250	91,4
I. polrok	1 096 529	1 098 045	-1 516	99,9
III. štvrťrok	536 188	570 693	-34 505	94,0
IV. štvrťrok	569 639	548 516	21 123	103,9
II. polrok	1 105 827	1 119 208	-13 382	98,8
Rok spolu	2 202 356	2 217 254	-14 898	99,3

V porovnaní s minulým rokom, bol I. štvrťroku roka 2020 zaznamenaný rast v prevode podielu výnosu DPFO pre obce o 38 734 tis. Eur. V II. štvrťroku bol zaznamenaný z dôvodu prepuknutia pandémie pokles o 40 250 tis. eur a rovnako bol pokles aj v III. štvrťroku, kde prevod medziročne klesol o 34 505 tis. eur. Vo IV. štvrťroku bol opäť zaznamenaný nárast prevodu medziročne o 21 123 tis. eur. Celkovo bol podiel obcí na výnose DPFO za rok 2020 medziročne nižší o sumu 14 898 tis. eur oproti najsilnejšiemu roku 2019. V relatívnych hodnotách predstavuje medziročne pokles 0,7 % oproti minulému roku.

Medziročné porovnanie prevodu výnosu dane vyšším územným celkom (vrátane zúčtovania)

Tab. č. 5 (vrátane zúčtovania) v tis. eur

Obdobie	VÚC 2020	VÚC 2019	Rozdiel VÚC	Porovnanie prevodu výnosu dane v %
I. štvrťrok	285 607	269 007	16 600	106,2
II. štvrťrok	184 334	201 584	-17 250	91,4
I. polrok	469 941	470 591	-650	99,9
III. štvrťrok	229 795	244 583	-14 788	94,0
IV. štvrťrok	244 131	235 078	9 053	103,9
II. polrok	473 926	479 661	-5 735	98,8
Rok spolu	943 867	950 252	-6 385	99,3

V porovnaní s minulým rokom zaznamenali príjmy VÚC pri prevode podielu výnosu DPFO celkový medziročný pokles o 6 385 tis. eur.

3.3 Ďalšie daňové príjmy obcí

V zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov uvádzame v záujme komplexného pohľadu na daňové príjmy aj ďalšie daňové príjmy, ktorých výnos smeruje do rozpočtu obcí a miest ako ich vlastný daňový príjem. Patrí sem aj príjem obcí v zmysle zákona č. 447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj. Medzi takéto daňové príjmy sa radia aj dane z úhrad za dobývací priestor a z úhrad za uskladňovanie plynov alebo kvapalín podľa nariadenia vlády č. 50/2002 Z. z. o úhrade za dobývací priestor, úhrade za vydobyté nerasty.

Medziročné porovnanie výnosu ďalších daňových príjmov

Tab. č. 6 (v tis. eur)

Daňový príjem	S2020 spolu	S2019 spolu	S2020–S2019 rozdiel	2020/2019 v %
Daň z nehnuteľností	425 409	364 823	60 586	116,6
<i>z toho</i>				
<i>z pozemkov</i>	98 439	100 272	-1 833	98,2
<i>zo stavieb</i>	292 643	244 610	48 033	119,6
<i>z byt a nebyt.</i>	34 327	19 941	14 386	172,1
Dane za tovary a služby	224 428	210 323	13 664	106,5
z toho dane za špecifické služby	223 987	209 694	14 293	106,8
v tom daň za:				
<i>psa</i>	4 628	4 603	25	100,5
<i>nevýherné hracie prístroje</i>	200	285	-85	70,2
<i>predajné automaty</i>	237	229	8	103,5
<i>vjazd a zotrvanie MV v hist. časti mesta</i>	292	305	-13	95,7
<i>ubytovanie</i>	11 090	16 225	-5 135	68,4
<i>užívanie verej. priest.</i>	10 020	12 737	-2 717	78,7
<i>popl. za kom. odpady a drobné stav.</i>	174 700	157 061	17 639	111,2
<i>jadrové zariadenia</i>	3 787	3 833	-46	98,8
z použ. tovar. a z pov. na výkon činn.	296	490	-194	60,4
Iné dane za tovary a služby	4	7	-3	57,1
Spolu (bez poplatku za rozvoj)	649 837	575 145	74 692	113,0
Poplatok za rozvoj	19 033	14 416	4 617	132,0
Spolu	668 870	589 561	76 044	113,5

Daň z nehnuteľnosti patrí medzi majetkové dane a po DPFO predstavuje najväčší vlastný príjem z miestnych daní. Medziročne bol pri tejto dani zaznamenaný nárast o **60 586** tis. eur, čo v relatívnych číslach predstavovalo rast o cca 16,6 %. Z toho najviac rástla, čo do objemu, daň zo stavieb o 48 033 tis. eur (o 19,6%), daň z bytov a nebytových priestorov rástla o 14 386 tis. eur (o 72,1 %) a daň zo stavieb medziročne poklesla o 1 833 tis. eur (o 1,8%).

Pandémia mala vplyv na výšku výnosu aj pri ďalších miestnych daniach. Konkrétne pri dani za ubytovanie sa výrazne prejavili opatrenia prijaté z dôvodu zamedzenia šírenia pandémie vírusu

COVID-19, kde bol zaznamenaný pokles vo výnose dane o 5 135 tis. eur, pri dani za užívanie verejného priestranstva bol pokles o 2 717 tis. eur. No pokles bol aj pri dani za nevýherné hracie prístroje, pri dani za vjazd do historickej časti mesta i pri poplatku za jadrové zariadenia.

V roku 2020 súhrnne rástol medziročne príjem obcí z ďalších daňových príjmov oproti roku 2019 o 76 044 tis. eur. Na raste sa podieľali najmä rast dane z nehnuteľnosti, dane za tovary a špecifické služby, čo v relatívnych hodnotách predstavuje celkový nárast ďalších daňových príjmov spolu o 13,5 %.

Pri vývoji príjmov z poplatku za rozvoj (v zmysle zákona o miestnom poplatku za rozvoj) sme zaznamenali medziročný nárast v sume 4 617 tis. eur na sumu 19 033 tis. eur v roku 2020. V relatívnych hodnotách to predstavuje nárast o 32 %. Aj keď príjmy obcí a miest z uvedeného poplatku rastú skokovo každý rok, vzhľadom na celkový počet obcí a miest, ktoré ho vykazujú sa ukazuje, že mestá a obce stále nedostatočne využívajú tento poplatok pre zabezpečenie ich príjmov. Príjem z tohto poplatku za rok 2020 vykázalo iba 194 obcí a miest vrátane MČ, pričom až 11 653 tis. eur predstavuje príjem pre hlavné mesto (vrátane MČ), čo je 61 %-ný podiel. Napríklad podiel v poradí druhého najväčšieho mesta podľa počtu obyvateľov, mesta Košice, predstavuje len 515 tis. eur, čo je 2,7 % z celkovej vykázanéj sumy za celú SR.